

Doniyor kitobi — Sakson yettinchi bo'lim

O'nta bokira haqidagi masalning ochib berilishi: Adventistlar tarixi bo'ylab teran bir sayohat

Jeff Pippenger

2024-02-20

O'n bokira qiz haqidagi masal Adventist xalqining tajribasini tasvirlaydi.

“Matto 25-bobdagi o'n bokira haqidagi masal ham Adventist xalqining tajribasini tasvirlaydi.”
Buyuk kurash, 393.

Millerchi adventistlar masalni aynan har bir jihatigacha bajo keltirdilar.

“Men ko'pincha o'nta bokira qiz haqidagi masalga murojaat qilaman; ulardan beshtasi dono, beshtasi esa nodon edi. Bu masal aynan har bir tafsilotigacha bajo bo'lgan va bajo bo'ladi, chunki u ayniqsa shu zamonga taalluqlidir hamda uchinchi farishtaning xabari singari bajo bo'lgan va zamon oxirigacha hozirgi haqiqat bo'lib qoladi.” Review and Herald, 1890-yil 19-avgust.

Birinchi farishtaning harakati tarixi uchinchi farishtaning harakatini ifodalaydi, va masalning pirovard markazi bokiralarning moyga ega-yo'qligi masalasidir; bu esa keyingi yomg'ir xabaridir.

“Yovuzlikda, aldov va gumrohlikda, o'limning ayni soyasida yotgan bir dunyo bor,—uyquda, uyquda. Ularni uyg'otish uchun kim jon azobini his qilmoqda? Qaysi ovoz ularga yetib borishi mumkin? Aqlim kelajakka ko'chadi; o'shanda shunday nido beriladi: ‘Mana, Kuyov kelmoqda; Uni kutib olishga chiqinglar.’ Ammo ayrimlar chiroqlarini to'ldirish uchun moyni topib olishni kechiktirgan bo'ladi, va ular juda kech anglaydilarki, moy bilan ifodalangan fe'l-atvor boshqaga o'tkazilmaydi. O'sha moy Masihning solihligidir. U fe'l-atvorni ifodalaydi, fe'l-atvor esa boshqaga o'tkazilmaydi. Hech bir odam uni boshqasi uchun ta'minlay olmaydi. Har kim o'zi uchun gunohning har bir dog'idan poklangan bir fe'l-atvorni qo'lga kiritishi kerak.” Bible Echo, 1896-yil 4-may.

Masaldagi “moy” “xarakter”ni, shuningdek “Masihning solihligi”ni ifodalaydi. Muqaddas qilingan xarakter faqat Xudoning Kalomini iste'mol qiladiganlar tomonidan hosil qilinadi.

Ularni O'z haqiqatin bilan muqaddas qilgin: Sening kaloming haqiqatdir. Yuhanno 17:17.

“Yog” shuningdek Xudoning Ruhining xabarlaridir.

“Xudo bizga yuboradigan xabarlarni qabul qilmaganimizda, Uning sha'ni kamsitiladi. Shunday qilib, U zulmatda bo'lganlarga yetkazilishi uchun qalblarimizga quyishni istaydigan oltin moyni biz rad etamiz.” Review and Herald, 1897-yil 20-iyul.

“Yog” — bu Masihning solihligining muqaddaslovchi huzurini yetkazuvchi Xudoning Kalomi xabarlaridir. O'n bokira haqidagi masalda, bu ayni paytda Habakkuk kitobining ikkinchi bobidagi bashorat hamdir, Yarim tun nidosi xabari — ya'ni Masihning solihligi xabari — 1888-yildagi

isyonda Jons va Vaggonerning xabari bilan ifodalanganidek.

“Rabbiy O‘zining buyuk rahm-shafqati ila Elderlar Waggoner va Jones orqali O‘z xalqiga nihoyatda qimmatli bir xabar yubordi. Bu xabar dunyo oldida yanada ravshanroq tarzda yuksaltirilgan Najotkorni, butun dunyoning gunohlari uchun keltirilgan qurbonlikni namoyon etishi kerak edi. U Kafil orqali imon bilan oqlanishni taqdim etdi; u xalqni Xudoning barcha amrlariga itoatda namoyon bo‘ladigan Masihning solihligini qabul qilishga da‘vat etdi. Ko‘plar Isoni ko‘zdan qochirgan edilar. Ular o‘z nigohlarini Uning ilohiy zotiga, Uning fazilatlariga va insoniyat oilasiga bo‘lgan o‘zgarmas sevgisiga qaratishga muhtoj edilar. Barcha hokimiyat Uning qo‘liga berilgandir, toki U insonlarga boy ne‘matlarni ulashsin, ojiz inson vakiliga O‘zining solihligidan iborat bebaho in‘omni ato etsin. Bu — Xudo dunyoga berilishini buyurgan xabardir. Bu uchinchi farishtaning xabaridir; u baland ovoz bilan e‘lon qilinishi va Uning Ruhining katta miqyosdagi to‘kilishi bilan birga borishi kerak.” Testimonies to Ministers, 91.

Xabar oxirgi yomg‘ir xabaridir.

“So‘nggi yomg‘ir Xudoning xalqi ustiga yog‘ilishi kerak. Quddatli bir farishta osmondan tushib kelishi kerak, va butun yer uning ulug‘vorligi bilan yoritilishi kerak.” Review and Herald, 1891-yil 21-aprel.

2001-yil 11-sentabrda quddatli farishta tushib kelganida, keyingi yomg‘ir sepa boshladi va o‘n bokira haqidagi masalda hamda Xabaquq kitobining ikkinchi bobida tasvirlangan Millerchilar tarixi takrorlana boshladi. Ana o‘sha paytda Xudoning oxirgi kunlardagi xalqi farishtaning qo‘lidagi kitobni yedi va shu orqali Yeremiyoning qadimiy yo‘llariga qaytarildi; shunday qilib, ogohlantiruvchi karnayni chalishi lozim bo‘lgan soqchilar bo‘ldi. Karnayning ogohlantirishi Ishayo tomonidan baland hayqiriq sifatida ifodalangan Laodikiyaga yo‘llangan xabar edi.

Bor ovozing bilan qichqir, o‘zingni ayama, ovozingni karnay kabi baland ko‘tar, va xalqimga ularning itoatsizligini, Yoqub xonadoniga esa ularning gunohlarini ko‘rsat. Ishayo 58:1.

Birinchi va uchinchi farishtalarning islohot harakati “oxirzamon”da boshlanadi. O‘sha paytda o‘sha davrda yashayotgan avlodni sinovdan o‘tkazadigan “bilimning ortishi” yuz beradi, biroq bu faqat o‘sha bilim rasmiylashtirilgan xabar sifatida e‘lon qilingandan keyingina sodir bo‘ladi. Shundan so‘ng rasmiylashtirilgan xabar “quvvatlantiriladi”, va bu quvvatlantirish farishtaning tushib kelishi bilan belgilanadi. Farishtaning tushib kelishi Habakkukning bahsini ko‘rsatib beradi va ikki toifa keyingi yomg‘irning haqiqiy yoki soxta xabari bo‘lgan xabarni ajrata boshlaydi. Shundan keyin sodiqlar Xudoning soqchilari bo‘lib, ogohlantiruvchi karnay xabarini chalishga kirishadilar.

Haqiqiy karnay xabari Habakkukning ikki lavhasida ifodalangan nurga asoslangandir. U Laodikiyaga berilgan ogohlantirishdir, hamda Xudoning xalqining gunohlarini fosh etib ko‘rsatadigan ogohlantirishdir. Bahs birinchi umidsizlikkacha tobora keskinlashadi; o‘shanda bir toifa “masxarachilar yig‘ini”ga aylanadi, haqiqiy soqchilar esa umidsizlikdan avval xabar uchun namoyon qilgan g‘ayratlariga qaytishga chaqiriladilar. Soqchilar qaytganlarida, o‘zlarining “kechikish vaqti”da ekanliklarini angladilar va muvaffaqiyatsiz bo‘lgandek ko‘ringan xabar aslida

bajo bo‘lishini, ammo Xudoning tartibi bo‘yicha bajo bo‘lishini tushundilar. O‘sha xabar qisqa bir muddat davomida rivojlantirildi (ammo baribir bir muddat davomida), va xabar yetib kelganida u “Yarim Tundagi Faryod” xabari sifatida tasvirlanadi; bu esa farishta tushib kelganida kuch ola boshlagan xabarning shunchaki kuchayishidir.

Xabar kelganda, farishta tushib kelgan paytda qo‘riqchilar maqomini qabul qilganlar bilan buni rad etganlar o‘rtasidagi ajralish to‘liq amalga oshdi. O‘sha ajralish keyingi yomg‘ir to‘kilishidan oldin, farishta tushib kelganda boshlangan keyingi yomg‘ir ustiga qo‘yilgan “o‘lchash”siz, bir yuz qirq to‘rt mingning ustiga muhr bosiladigan nuqtani belgilaydi.

Millerchilarning tarixi bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanishi davridagi so‘nggi yomg‘irning bir tasviridir. O‘sha tarixda Xabaquqdagi munozara so‘nggi yomg‘ir haqidagi haqiqiy va soxta xabar asosida qurilgan edi. Pavlus bir toifani haqiqatga muhabbati bor bo‘lganlar sifatida, boshqa toifani esa haqiqatga muhabbati yo‘qligi va ular “yolg‘on”ga ishonganliklari sababli kuchli aldanishga duchor bo‘ladiganlar sifatida belgilaydi.

Milleritlar harakati “oxirzamon”dan boshlab to Yarim tun faryodidagi Muqaddas Ruhning yog‘dirilishigacha bo‘lgan butun davr davomida bilim va qudratda ortib boradigan haqiqatning rivojlanishini ifodalaydi. Milleritlar harakati muayyan aniq belgilarni aniqlab berdi; ular o‘zaro parallel bo‘lib, masalan, “oxirzamon”, “bilimning ortishi” bilan ifodalangan xabarning “rasmiylashuvi”, pastga tushayotgan farishta bilan belgilangan xabarning “qudratlantirilishi”, o‘n bokira haqidagi masalni kiritib beradigan “birinchi umidsizlik”, “Yarim tun faryodi” sifatida ifodalangan Muqaddas Ruhning yog‘dirilishi, so‘ng esa bir dispensatsion eshik “yopilib”, boshqa bir dispensatsion eshik “ochiladigan” yakuniy “ikkinchi umidsizlik”dir.

“Xudo Vahiy 14-bobdagi xabarlarga bashoratlar qatorida o‘z o‘rnini bergan, va ularning ishi bu yer tarixining yakunigacha to‘xtamasligi kerak. Birinchi va ikkinchi farishtaning xabarlari hanuz bu zamon uchun haqiqatdir va undan keyin keladigan ushbu xabar bilan yonma-yon davom etishi lozim. Uchinchi farishta o‘z ogohlantirishini baland ovoz bilan e‘lon qiladi. Yuhanno: «Shundan keyin men osmondan tushib kelayotgan, ulug‘ qudratga ega boshqa bir farishtani ko‘rdim, va yer uning ulug‘vorligidan yorishdi», — dedi. Bu yoritilishda uchala xabarning ham nuri birlashadi.” The 1888 Materials, 804.

Yuz qirq to‘rt mingliklarning harakatlarini timsollovchi Millerchilar harakati Daniel kitobining sakkizinchi bobi, o‘n uchinchi va o‘n to‘rtinchi oyatlaridagi ikki ming uch yuz yil va ikki ming besh yuz yigirma yil haqidagi bashoratlarga chambarchas bog‘liq edi. “Oxirzamon vaqti” Isroilning shimoliy shohligiga qarshi Xudoning g‘azabining “yetti vaqt”i yakuniga yetganda kirib keldi. Miller xabarining 1831-yilda rasmiy shaklga keltirilishi, King James Injilining yaratilganidan ikki yuz yigirma yil o‘tib sodir bo‘ldi.

“Janob Miller, boshqa mamlakatlarda ushbu xabar bilan harakatga kelganlar singari, avval o‘ziga yuklatilgan vazifani ommaviy jurnallar va risolalarda yozish hamda nashr etish orqali ado etishni o‘yladi. U o‘z qarashlarini dastlab Vermont Telegraph gazetasi — Brandon, Vermontda bosilgan baptist nashri —da e‘lon qildi. Bu 1831-yilda edi.” John Loughborough, The Great Second Advent Movement, 120.

Uchinchi farishtaning “oxirzamon” harakati 1989-yilda, 1863-yildagi isyondan boshlab bir yuz yigirma olti yil yakunida yetib keldi. “Bir yuz yigirma olti” — “yetti zamon”ning ramzidir. Har ikkala harakat ham “yetti zamon”ning bajo bo‘lishi bilan boshlangan.

Uchinchi farishta harakati haqidagi xabar 1996-yilda “Our Firm Foundation” deb nomlangan jurnalda e‘lon qilingan “The Time of the End” sarlavhali maqolalar turkumining tayyorlanishi bilan rasmiy shaklga keltirildi. Bu maqolalar 1776-yildagi Mustaqillik Deklaratsiyasidan ikki yuz yigirma yil o‘tib nashr etildi. Har ikkala harakatning xabari ham ikki yuz yigirma yil oxirida kelgan xabar bilan bevosita bog‘liq bo‘lgan bir tarixdan ikki yuz yigirma yil o‘tib rasmiy shaklga keltirildi.

“ikki yuz yigirma” soni miloddan avvalgi 677 yilda boshlangan Yahudoning janubiy shohligiga qarshi Xudoning g‘azabining “yetti vaqt”i bilan Doniyor kitobining sakkizinchi bobi, o‘n to‘rtinchi oyatidagi miloddan avvalgi 457 yilda boshlangan ikki ming uch yuz yilning boshlanishi o‘rtasidagi bog‘lanishni (aloqani) ifodalaydi. Ikki yuz yigirma soni bu ikki bashoratni bir-biriga bog‘laydi, va bu ikki bashorat Adventizmning asosiy oyatlarida, ya‘ni Doniyor kitobining sakkizinchi bobi, o‘n uchinchi va o‘n to‘rtinchi oyatlarida, birgalikda taqdim etilgan edi. O‘sha oyatlarda Masih o‘zini bashoratli tarzda “o‘sha muayyan muqaddas zot” sifatida tanishtirdi; bu ibroniycha “Palmoniy” so‘zining tarjimai bo‘lib, “Ajoyib Sanovchi” degan ma‘noni anglatadi.

Ajoyib Hisoblovchi bashoratning ikki yo‘nalishini ifoda etuvchi ikki vahiya aynan Sister White Adventizmning markaziy ustuni deb belgilagan o‘sha ikki oyatning o‘zida kirish qiladi. Boshlanish nuqtasi ular 1844-yilda bajo keltirilgan vaqt bilan ikki yuz yigirma yillik ramziy bog‘lanish orqali qo‘shilgan. Habakkukning ikkinchi bobi yigirmanchi oyat bilan yakun topadi; shu tariqa Ajoyib Hisoblovchi “ikki yuz yigirma” sonini boshqa bir ifoda bilan belgilaydi, chunki o‘sha oyat ayni sanada boshlangan antitipik Poklanish kunining asosiy xususiyatini ko‘rsatadi.

Lekin Egamiz O‘zining muqaddas ma‘badidadir: butun yer yuzi Uning oldida sukut saqlasin.
Habakkuk 2:20.

Adventizmning markaziy ustunini ifodalovchi, To‘g‘ridan-to‘g‘ri Ajoyib Hisoblovchi tomonidan kiritilgan ikki bashoratli davr bir-biriga ikki yuz yigirma yil bilan bog‘langandir; va Iso (Ajoyib Hisoblovchi), u har doim bir narsaning oxirini boshqa bir narsaning boshi bilan aynanlashtiradigan Zot sifatida, ularning yakunini 1844-yil 22-oktabrda ikki yuz yigirma soni bilan belgiladi.

Birinchi farishtaning harakati, uchinchi farishtaning harakati singari, “oxirzamon”da (mos ravishda 1798 va 1989 yillarda) boshlandi; aynan shu yerda Levilar yigirma oltinchi bobidagi “yetti vaqt” aniqlanadi. Har ikkala tarixdagi navbatdagi yo‘l-belgi ikki yuz yigirma yilning yakuni bilan belgilanadi; bu ham “yetti vaqt”ning bashoratli xususiyatidir, chunki ikki vahiya (chazon va mareh)ning boshlanish nuqtalari ularni bir-biriga bog‘lab turuvchi ikki yuz yigirma yillik davrni ifodalaydi.

1611-yilda Qirol Jeyms Muqaddas Kitobining tayyorlanishi, Vermont Telegraph gazetasi sahifalarida e‘lon qilingan Miller xabarining rasmiy shaklga keltirilishi, Mustaqillik Deklaratsiyasining yaratilishi va Our Firm Foundation jurnalida “The Time of the End”ning chop

etilishi — bularning barchasi nashrlar edi. Har ikki ikki yuz yigirma yillik davrning boshi ham, oxiri ham tarixiy yo‘lko‘rsatkich sifatida bir nashrni ifodalaydi. “Ikki yuz yigirma” soni bashoratli bog‘liqlikning ramzidir, va bu to‘rtta nashrning barchasi nashr bo‘lgani jihatidan, shuningdek, o‘ziga xos tarixlarida “bilimning ortishi” sifatida ifodalangan xabar orqali ham o‘zaro bog‘langandir.

1611-yildagi Muqaddas Kitob xushxabarning samoviy saroylardan insoniyatga yetkazilishini ifodalaydi. Millerning xabari vaqtga oid bashoratlar doirasida belgilangan edi, va Habakkukning ikki muqaddas jadvali Millerning xabari tarix chiziqlari orqali grafik tarzda tasvirlanganini osonlik bilan anglash imkonini beradi. “Vermont” “yashil tog” degan ma’noni anglatadi, va ilhomga ko‘ra “yashil” imonning ramzidir.

“Bu tush menga umid berdi. Yashil arqon mening ongimda imonni ifodalardi, va Xudoga ishonishning go‘zalligi hamda soddaligi jonimga asta-sekin ayon bo‘la boshladi.” Christian Experience and Teachings, 28.

Millerning xabari rasmiy shaklga keltirildi va sodiq jamoat tomonidan yetkazildi, chunki oxirgi kunlarda “tog” “jamoat”dir.

Va oxirgi kunlarda shunday bo‘ladiki, Egamiz uyining tog‘i tog‘larning cho‘qqisida barpo etiladi va tepaliklardan baland ko‘tariladi; barcha xalqlar unga oqib keladi. Va ko‘p xalqlar borib, shunday deydilar: Kelinglar, Egamizning tog‘iga, Yoqub Xudosining uyiga chiqaylik; U bizga O‘z yo‘llarini o‘rgatadi, va biz Uning so‘qmoqlarida yuramiz. Chunki Siondan qonun chiqadi, va Egamizning kalomi Quddusdan tarqaladi. Ishayo 2:2, 3.

Millerning rasmiylashtirilgan sinov xabari sodiq jamoatdan kelib chiqqan bo‘lib, The Telegraph deb atalgan nashr, xuddi King James Bible kabi, osmondan kelgan xabarni ifodalaydi; chunki ikki yunoncha so‘zdan yasalgan “telegraph” so‘zi uzoqdan kelgan xabarni anglatadi. Birinchi so‘z (tele) “olis yoki uzoq” degan ma’noni, ikkinchi so‘z esa (grapho) “yozmoq yoki qayd etmoq” degan ma’noni bildiradi. Birgalikda ular “masofadan yozmoq yoki uzatmoq” degan ma’noni anglatadi. 1611-yilda Xudo King James Bible’ning yaratilishi orqali O‘z xabarini osmondan uzatdi, va ikki yuz yigirma yilning oxirida Millerning xabari, ilk bor 1831-yilda Vermont Telegraph’da rasmiylashtirilgan holda, Xudoning xabarini osmondan yana uzatdi. Bu xabar 1798-yilda “oxirzamon vaqtida” ochilgan “bilimning ortishi” bo‘lib, keyin o‘sha avlod uchun uch bosqichli sinov jarayonini yuzaga keltirdi. O‘sha tarix Future for America tarixining timsoli edi.

1776-yildagi Mustaqillik Deklaratsiyasi Vahiy kitobining o‘n uchinchi bobidagi yer hayvonining boshlanishini ifodalaydi. U Amerika Qo‘shma Shtatlarining boshlanishini ifodalaydi va shu tariqa Amerika Qo‘shma Shtatlarining oxirida mustaqillikning cheklanishini belgilab beradi. Future for America xabari (nomidan ham ko‘rinib turganidek), Mustaqillik Deklaratsiyasining nashr etilishi bilan boshlanishda timsollangan yakunni aniqlab beradi. Oradan ikki yuz yigirma yil o‘tib, 1996-yilda, The Time of the End jurnalini ishlab chiqqan xizmat ilgari Future for America deb nomlangan yuridik shaxsni qabul qilib oldi. O‘sha yili, Our Firm Foundation deb nomlangan nashrda chop etilgan maqolalardan tashkil topgan The Time of the End jurnali nashr etildi.

“Future for America” xizmatining nomi Mustaqillik Deklaratsiyasi tarixiga ishora qiladi, chunki o’sha nashr Amerika Qo’shma Shtatlarining boshlanishini belgilagan edi, Iso esa har doim oxirni boshlanish orqali tasvirlaydi. Nashrning sarlavhasi — The Time of the End — bir tomondan 1989-yildagi “oxirzamon vaqti”ga, boshqa tomondan esa Mixoil o’rnidan turgan paytda sinov muddatining tugashiga ishora qiladi. Nashrda rasmiylashtirilgan xabar (Doniyor o’n birinchi bob, qirqinchi oyatdan qirq beshinchi oyatgacha) 1989-yilda (oxirzamon vaqtida) Sovet Ittifoqining qulashi bilan muhrdan chiqarildi, va muhrdan chiqarilgan ushbu oyatlar 1989-yildan boshlab oldinga qarab harakatlanadigan tarixiy ketma-ketlikni taqdim etadi, to o’n ikkinchi bobning birinchi oyatigacha, u yerda Mixoilning o’rnidan turishi va insoniyat sinov muddatining yopilishi ko’rsatiladi.

1776-yilda Mustaqillik Deklaratsiyasining nashr etilishidan tortib, The Time of the End jurnalining nashr etilishigacha bo’lgan davr ikki yuz yigirma yilga teng bo’lib, boshlanishi ham, yakuni ham ayni bir xil bashoratli mavzularga taalluqlidir. The Time of the End nashri dastlab Our Firm Foundation nashrida maqolalar sifatida e’lon qilingan boblarga asoslanib tuzilgan bo’lib, u shunday bashoratli haqiqatni ifodalaydi: Milleritlar harakatining asosiy haqiqatlariga (ya’ni “our firm foundation”ga) mahkam yopishmasdan turib, 1989-yildagi “oxirzamon”da yuz bergan “bilimning ortishi”ni anglash imkonsizdir.

“Oxirzamon” sifatida ifodalangan yo’l belgisi ham, birinchi va uchinchi farishtalar harakatlarining parallel tarixlarida xabarning “rasmiylashtirilishi”ni ifodalovchi yo’l belgisi ham, ikkalasi ham Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi “yetti vaqt”ning bashoratli unsurlarini o’z ichiga oladi. Parallel tarixlardagi navbatdagi yo’l belgisi — xabarning quvvatlantirilishidir; bu 1840-yil 11-avgustda Vahiy kitobining o’ninchi bobidagi farishtaning tushib kelishi yoki 2001-yil 11-sentyabrda Vahiy kitobining o’n sakkizinchi bobidagi farishtaning tushib kelishi bilan belgilangan. Vahiy kitobining to’qqizinchi bobidagi ikkinchi voyenining bajo bo’lishi Vahiy kitobining o’ninchi bobidagi farishtani pastga tushirdi, Vahiy kitobining o’ninchi bobidagi uchinchi voyening bajo bo’lishi esa Vahiy kitobining o’n sakkizinchi bobidagi farishtani pastga tushirdi.

Parallel tarixlarda kechki yomg’ir farishta tushib keladigan nuqtada “sepa” boshlaydi. O’sha nuqtada xabar bashorat qilingan voqeaning tasdig’i bilan “quvvatlantiriladi”. Millerchilar uchun bu Vahiy kitobining to’qqizinchi bob, o’n beshinchi oyatidagi ikkinchi Voyning Islomga oid vaqt bashoratining bajo bo’lishida Usmonlilar hukmronligining barham topishi edi. Yuz qirq to’rt minglik harakat uchun esa bu Vahiy o’ninchi bob, yettinchi oyatdagi yettinchi karnay zamonida bo’lgan uchinchi Voyning Islomga oid bashorati — “xalqlarning g’azablanishi” edi; bu bashorat Nyu-York shahrining ulkan binolari qulatilganida bajo bo’ldi.

Parallel tarixlarning har bir asosiy yo’l belgisi yigirma uch yuz yil va ikki ming besh yuz yigirma yilni ifoda etuvchi ikki vahiy o’rtasidagi munosabatga O’z imzosini qo’yadigan Ajoyib Sanovchining ishiga bevosita bog’langan. Farishtaning tushishi chog’ida ko’tariladigan bashoratli soqchilar ogohlantiruvchi karnay chaladilar; bu karnay Laodikiyaga bo’lgan xabarni ham o’z ichiga oladi va u 1856 yilda “yetti vaqt”ning buyukroq nuri muhrdan yechilishi bilan bevosita bog’langan edi. Habakkukning ikki lavhasi yo’l belgisi — 1843 va 1850 yillardagi kashshof

jadvallar bilan ifodalangan bo‘lib, ularning ikkalasi ham “yetti vaqt”ni grafik tarzda tasvirlaydi — har bir parallel tarixda farishtaning tushishi bilan “birinchi ko‘ngilsizlik” oralig‘ida paydo bo‘ldi.

“Кечикиш вакти”нинг йўлбелгиси 1843 йилдаги амалга ошмай қолган башорат билан бевосита боғлиқ бўлиб, у ҳам икки минг уч юз йилнинг, ҳам икки минг беш юз йигирма йилнинг амалга ошиши ҳақидаги башорат эди. Ярим тун нидоси ҳақидаги хабар ана шу икки башоратли вақт даврининг яқинда амалга ошишини аниқлаш эди. Охирги йўлбелгидаги ёпилган диспенсацион “эшик” ана шу икки башоратли даврнинг амалга ошганини кўрсатади ва еттинчи, яъни Юбилей карнайи садо бера бошлайдиган жойни белгилайди. Ҳар бир тарихдаги ҳар бир йўлбелги “етти вақт” билан бевосита боғлиқдир, ва “етти вақт” ҳар икки тарихни бир-бирига боғлаб турувчи ипни ифодалайди, ҳар икки тарих эса кечки ёмғир хабарини ифодалайди.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“‘Kalomga qoqilib yiqiladigan, itoatsiz bo‘lganlar uchun’ Masih to‘siq toshi bo‘libdir. Ammo ‘binokorlar rad etgan toshning o‘zi burchakning bosh toshi bo‘ldi.’ Rad etilgan tosh singari, Masih ham O‘zining yer yuzidagi xizmatida beparvolik va haqoratni boshdan kechirgan edi. U ‘insonlar tomonidan xor ko‘rilgan va rad etilgan; qayg‘ular odami, dardga oshno edi: ... U xor ko‘rildi, biz esa Uni qadrlamadik.’ Ishayo 53:3. Lekin U ulug‘lanadigan vaqt yaqin edi. O‘liklar orasidan tirilishi orqali U ‘qudrat bilan Xudoning O‘g‘li’ deb e‘lon qilindi. Rimliklarga 1:4. Uning ikkinchi kelishida U osmonu yerning Rabbisi sifatida namoyon bo‘lardi. Hozir Uni xochga mixlamoqchi bo‘lganlar o‘shanda Uning ulug‘vorligini tan oladilar. Koinot oldida rad etilgan tosh burchakning bosh toshiga aylanadi.”

“Va u kimning ustiga tushsa, uni kukunga aylantirib yuboradi.” Masihni rad etgan xalq ko‘p o‘tmay o‘z shahri va o‘z millatining vayron qilinishini ko‘rishi kerak edi. Ularning shon-shuhrati sinib, shamol oldidagi chang kabi sochilib ketardi. Xo‘sh, yahudiylarni nima halok qildi? Bu — agar ular uning ustiga qurganlarida, ular uchun panoh bo‘ladigan qoya edi. Bu mensilmagan Xudoning ezguligi, rad etilgan solihlik, pisand qilinmagan rahm-shafqat edi. Odamlar o‘zlarini Xudoga qarshi qo‘ydilar, va ular uchun najot bo‘lishi kerak bo‘lgan hamma narsa ularning halokatiga aylandi. Xudo hayot uchun belgilagan hamma narsani ular o‘limga olib boruvchi deb topdilar. Yahudiylarning Masihni xochga mixlashida Quddusning vayron bo‘lishi mujassam edi. Kalvariya to‘kilgan qon ularni bu dunyo uchun ham, kelajak dunyo uchun ham halokat qo‘liga cho‘ktirgan og‘ir yuk bo‘ldi. Xuddi shunday, hukm Xudoning inoyatini rad etuvchilar ustiga tushadigan buyuk so‘nggi kunda ham shunday bo‘ladi. Ular qoqinadigan qoya bo‘lgan Masih o‘shanda ularga qasos oluvchi tog‘dek namoyon bo‘ladi. Uning yuzining ulug‘vorligi — solihlar uchun hayot bo‘lgan narsa — fosiqlar uchun yondiruvchi olov bo‘ladi. Rad etilgan sevgi, mensilmagan inoyat tufayli gunohkor halok qilinadi.

“Ko‘plab misollar va takror-takror berilgan ogohlantirishlar orqali Iso Xudoning O‘g‘lini rad etish yahudiylar uchun qanday oqibatlariga olib kelishini ko‘rsatdi. Bu so‘zlarida U har bir zamonda Uni o‘zlarining Qutqaruvchisi sifatida qabul qilishdan bosh tortadigan barcha kishilarga murojaat qilayotgan edi. Har bir ogohlantirish ular uchundir. Tahqirlangan ma‘bad,

itoatsiz o'g'il, soxta bog'bonlar, nafrat bilan qaragan quruvchilar — bularning barchasi har bir gunohkorning tajribasida o'z muqobiliga ega. Agar u tavba qilmasa, ular oldindan ko'rsatgan halokat uning ham qismati bo'ladi." *The Desire of Ages*, 599, 600.